

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології ,медичної психології та соціальної роботи
2023-2024 навчальний рік

Силабус освітнього компоненту
Методи соціальної роботи
основний ОК
заочна форма навчання
Галузь знань 23 «Соціальна робота»
Спеціальність 231 «Соціальна робота» ОПП «Соціальна робота»
першого (бакалаврського) рівня
Курс2

Силабус освітнього компоненту розглянуто
на засіданні кафедри психіатрії ,наркології ,
медичної психології та соціальної роботи

Схвалено методичною комісією з проблем
терапевтичного профілю

Протокол від:
“_30_”06_____2022_ року № 8__

Протокол від:
“_25_”_08_____2022__ року № _1__

Завідувач кафедри

_____ проф.Кожина Г.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розробники силябусу:

1. Могилка О.П., викладач ЗВО
2. Переполькіна К.М., викладач ЗВО

Дані про викладачів:

Викладачі: Могилка Олександр Петрович-викладач ЗВО., Переполькіна Катерина Миколаївна - викладач ЗВО

Контактний тел. та E-mail викладача:

К.М.Переполькіна +3 80665195469, e-mail: km.perepolkina@knmu.edu.ua

Профайли

1. https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=v2LcO2cAAAAJ&scilu=&scisig=AMD79ooAAAAAX4PukpvmWpXRvbjdCLiwdn_wZTxOw8qq&gmla=AJsN-F4WBhSf7e2Tekbk2I78FINLDwfBoKURIELDb76rKF9V2_ZyX0a_gSZfY_cbC3XofY_gdHzW5XrHKa4geC-YsX9e6IGzvi162fDs--Bp4-zJ157t3b5b3Qn5tbt6yTr-qbeZHnV0DMIY2mIIx74chU8aMIO6etRzstYHrU6SE9n2IITbedwSljn5OpXhKzTme4xIOAYJ&sciund=7292142903000347303
2. <https://orcid.org/0000-0002-5849-6542>
3. <https://publons.com/researcher/3955126/katerina-perepelkina/>

О.П.Могилка +3 80503435009, e-mail: op.mohylka@knmu.edu.ua

Профайли

1. https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=jscpjwoAAAAJ&scilu=&scisig=AMD79ooAAAAAX4AW0HWuwBLfTxM_y8TY0K1CCJwP4KFR&gmla=AJsN-F4CSCLN6Ay74rsxL3MJ5IFKGP_7Pq0jbYliFrm8IAOjvWvbGsoDyA3e5quwlcmaA72mwYjjFEs6C2071u_DH2jbgJmj0qie0fnzEX1P-rUGxFq5dlZcLhNK7ErGA1fjwuJBk_EXIDu2DRCz2v4Vlbzr7f6-qg&sciund=17955525364649925212
2. <https://orcid.org/0000-0003-0284-2749>
3. <https://publons.com/researcher/3948426/oleksandr-mohylka/>

Очні консультації, заочні консультації. Он-лайн консультації: на платформі Moodle ,Zoom або Google Meet по середам кожного тижня о 14 годині за київським часом. Локація: 61022, м.Харків, пр. Науки, 4; вул. Академіка Павлова, 46. Тел./факс (057) 738-10-68.

Бази кафедри: КНП ХОР «Обласна клінічна психіатрична лікарня №3», Військово-медичний клінічний центр Північного регіону, ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України», КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер», ННМК «Університетська клініка» ХНМУ.

E-mail:

kaf.6med.psihiatrii@knmu.edu.ua

Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (практичні заняття 8:00-12:15 / 12:25-16:45 у відповідності з розкладом; лекції – 9:20-11:00, 13:20-15:00 у відповідності з розкладом).

Вступ

Силабус освітнього компоненту: «Методи соціальної роботи» складена відповідно до Освітньо-професійної програми “Соціальна робота” та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 23 “Соціальна робота”, спеціальності 231 “Соціальна робота”.

Опис освітнього компоненту: ефективність соціальної роботи багато в чому залежить від визначення закономірностей та специфіки розвитку конкретних умов життєдіяльності особи чи соціальної групи, від особливостей їхнього соціального досвіду. Без співпраці учасників соціального процесу, спільних дій індивіда, сім’ї, групи, яким надається соціальна допомога чи підтримка, неможливо покращити ті обставини, які послужили причиною застосування сучасних методів соціальної роботи.

Предметом вивчення освітнього компоненту є: методи соціального впливу на особистість, які сформувались як методи суто соціальної роботи, як результат її теорії і практики.

Міждисциплінарні зв'язки: «Вступ до спеціальності соціальна робота», «Технології соціальної роботи», «Соціальна робота з різними групами клієнтів», практикум з соціальної роботи

Пререквізити освітнього компоненту: вступ до спеціальності соціальна робота, соціальна психологія психологія, соціальна політика

Постреквізити освітнього компоненту: практикум з соціальної роботи, технології соціальної роботи, волонтерська діяльність, психологічна допомога в соціальній роботі, ведення професійних документів, соціальна діагностика і реабілітація

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE

<http://distance.knmu.edu.ua/login/index.php>

1. Мета та завдання освітнього компоненту

1.1. Мета: надання студентам необхідних знань з основних форм і методів соціальної роботи, застосування технологізації як способу оптимізації соціально орієнтованого результату для досягнення успіху соціальної роботи та забезпечення ефективності реалізації завдань соціального захисту населення.

1.2. Завдання: навчити теоретичним основам застосування методів соціальної роботи, а саме: загальним методам соціальної роботи, міждисциплінарним методам у соціальній роботі; сформувати навички визначення соціальних проблем особистості, розвинути уміння застосовувати на практиці конкретні методи соціальної роботи з різними категоріями населення.

У результаті вивчення освітнього компоненту фахівець повинен

знати:

- сутність понять «метод», «методологія», «методика» та різницю між поняттями «соціальні технології» та «технології соціальної роботи»;
- різницю між поняттями «методи», «соціальні технології» та «технології соціальної роботи»;
- специфіку використання загальних та спеціальних методів в практиці працівників соціальної сфери;
- особливості укладання загальних та спеціальних методів соціальної роботи;
- особливості процесу соціальної роботи, його основні фази;
- класифікацію методів соціальної роботи у сучасній зарубіжній та вітчизняній практиці;

вміти:

- розкривати специфіку та особливості укладання загальних та спеціальних методів соціальної роботи в діяльності працівника соціальної сфери з потребуваними соціальної допомоги верствами населення;
- використовувати знання для розробки новітніх методів соціальної роботи;
- проявляти самостійність та відповідальність у роботі.

1.3. Компетентності та результати навчання

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностей:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК5. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети</p> <p>ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).</p> <p>ФК2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.</p> <p>ФК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.</p> <p>ФК4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.</p> <p>ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.</p> <p>ФК6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.</p> <p>ФК7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.</p> <p>ФК8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи</p>

	<p>з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.</p> <p>ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.</p> <p>ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.</p> <p>ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.</p> <p>ФК12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.</p> <p>ФК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.</p> <p>ФК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.</p> <p>ФК 17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.</p> <p>ФК 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.</p> <p>ФК 20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах</p>
<p>1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних програмних результатів навчання:</p>	
<p>ПРН</p>	<p>ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.</p> <p>ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.</p> <p>ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.</p> <p>ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.</p> <p>ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.</p> <p>ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.</p> <p>ПРН 7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.</p> <p>ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.</p> <p>ПРН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.</p> <p>ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.</p> <p>ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.</p>

	<p>ПРН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.</p> <p>ПРН 16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.</p> <p>ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.</p> <p>ПРН 18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.</p> <p>ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.</p> <p>ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.</p> <p>ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.</p> <p>ПРН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки</p> <p>ПРН 25. Вміти використовувати набуті знання під час праці із особами, які постраждали від військових дій та такими, яких визнано біженцями.</p>
--	--

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

- комунікаційні навички
- міжособистісні навички
- навички дослідження
- адаптивність
- емоційний інтелект

2.Інформаційний обсяг освітнього компоненту:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступень ,ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
		Заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 23 Соціальна робота	Нормативна	
Загальна кількість годин - 180	Спеціальність: 231 соціальна робота	Рік підготовки:	
		2-й	-й
		Семестр	

		3-й	-й
		Лекції	
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 24 самостійної роботи студента - 158	Освітній ступень Бакалавр ОПП соціальна робота	8год.	год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		158 год.	год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: іспит	

2.1 Опис освітнього компоненту

2.1.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1.	Проблеми методології соціальної роботи.	0.5	Вступна
2.	Сутність методів соціальної роботи, класифікація.	0.5	Інформаційна
3.	Специфіка загальних методів соціальної роботи	1	Інформаційна
4.	Соціологічні методи підтримки населення	1	Інформаційна
5.	Соціально-педагогічні методи	1	Інформаційна
6.	Методи соціальної профілактики та адаптації	1	Інформаційна
7.	Методи консультування	1	Інформаційна
8.	Медико-соціологічні методи в с.р.	1	Інформаційна
9.	Проблеми адаптації воїнів –учасників ООС	1	Інформаційна
Разом		8	

2.1.2.Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Проблеми методології соціальної роботи.	1	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія, обговорення з викладачем вих елементів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль: іспит
2.	Класифікація методів соціальної роботи.	1	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія, обговорення з викладачем вих елементів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль: іспит
3.	Сутність методів соціальної роботи, класифікація.	1	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія, обговорення з викладачем вих елементів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль: іспит
4.	Роль соціальної технологізації в оптимізації соціальної сфери.	2	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія, обговорення з викладачем вих елементів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль: іспит
5.	Загальні методи соціальної роботи.	2	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія, обговорення з викладачем вих елементів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль: іспит
6.	Методи проектування в соціальній роботі.	2	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія, обговорення з викладачем вих елементів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль: іспит
7.	Методи соціальної профілактики соціальної профілактики та адаптації, реабілітації та терапії.	4	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія, обговорення з викладачем вих елементів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль: іспит
8.	Методи групової роботи. Консультування та посередництво.	4	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія, обговорення з викладачем вих елементів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль: іспит

9.	Методи зв'язку з громадськістю. Соціальне передбачення.	2	розповідь-пояснення, бесіда, дискусія, обговорення з викладачем вих елементів заняття;	Поточний контроль: усне опитування Підсумковий контроль: іспит
10.	Іспит	2	консультація	1) Завдання щодо оцінювання теоретичних знань за всіма темами ОК 2) Усне опитування за білетом
Разом 16				

2.1.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Проблеми методології соціальної роботи.	14	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: іспит
2.	Класифікація методів соціальної роботи.	16	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: іспит
3.	Класифікація та сутність технологій соціальної роботи.	16	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: іспит
4.	Методи соціальної діагностики. Аналіз	16	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: іспит
5.	Моделі соціальної експертизи.	16	Обговорення вивченого самостійно	Поточний контроль: усне опитування

			матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: іспит
6.	Види проектних стратегій. Аналіз проекту «Центр інформації та реабілітації»	16	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: іспит
7.	Проблеми адаптації особистості в соціумі. Аналіз технології соціальної адаптації дітей шкільного віку.	16	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: іспит
8.	Аналіз методів	16	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: іспит
9.	Організація груп взаємодопомоги.	16	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: іспит
10.	Підготовка до іспиту	16	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: іспит
разом	158			

Критерії оцінювання

3.1. Оцінювання успішності навчальної діяльності здобувачів освіти

Оцінювання успішності навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється згідно «Інструкції оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/instr_ocin21.docx

Оцінювання поточної та загальної навчальної діяльності (ПНД, ЗНД).

Поточна навчальна діяльність (ПНД) - це навчальна діяльність студента впродовж семестру, яка контролюється науково-педагогічним працівником, що проводить заняття у групі. ПНД передбачена для освітніх компонентів, вивчення яких в поточному семестрі не закінчується. ПНД вважається виконаною, якщо здобувач в поточному семестрі відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3 балам та вище, в такому разі у відомість виставляється відмітка «відпрацьовано» та вказується середній бал в 4-бальній системі (розраховується автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ), або «невідпрацьовано», якщо здобувач в поточному семестрі має невідпрацьовані пропущені аудиторні заняття та лекції, або середній бал нижче за 3 бали

Загальна навчальна діяльність (ЗНД) – це навчальна діяльність здобувача освіти впродовж всього періоду вивчення освітнього компоненту (або її частини), що закінчуються оцінкою з формою контролю «диференційований залік» ЗНД вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище. Бали за ЗНД для освітнього компоненту з формою контролю є «іспит» розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми всіх семестрів, впродовж всього періоду вивчення освітнього компоненту (з точністю до сотих) за таблицею 1 «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються іспитом)», що додається автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 70 до 120.

Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів...» Перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність (ПНД) у багатобальну шкалу, для освітнього компоненту, що завершуються іспитом проводиться за таблицею 1.

Для допуску до іспиту студент має отримати від 70 до 120 балів.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для ОК, що завершуються іспитом)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82

4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Проведення та оцінювання іспиту

Іспит передбачає наступні контрольні елементи:

- 1) Завдання щодо оцінювання теоретичних знань за всіма темами ОК
- 2) Усне опитування за білетом

Завдання щодо оцінювання знань оцінюються за таблицями 4 та 7

Таблиця 4

Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти з освітнього компоненту

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є

	значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	
«Відмінно»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, якщо вони представлені в одному білеті.

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами, які включають теоретичну та практичну частини дисципліни	За кожен відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

Оцінка з освітнього компоненту

Для ОК, вивчення яких закінчується у поточному семестрі, а формою контролю є «іспит», передбачається, що допуск до визначається у балах ЗНД від 70 до 120, при відсутності пропусків аудиторних занять та лекцій. Пропуски аудиторних занять та лекцій повинні бути відпрацьовані в обов'язковому порядку. Іспит оцінюється від 50 до 80 балів. Оцінка з освітнього компоненту - є сума балів за ЗНД, ІЗЗ та іспиті складає від 120 до 200 балів.

ІЗЗ (індивідуальні завдання здобувача) оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення освітнього компоненту або його частини, при проведенні «іспиту»

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 120 балів.

Здобувачам освіти, які виконали вимоги програм навчальних ОК та були допущені до складання підсумкового контролю але не склали його або не з'явилися виставляється оцінка **Гх**.

Здобувачам освіти, які були не допущені до складання «іспиту», у зв'язку з недостатньою кількістю балів за ЗНД кафедра виставляє у відомість відмітку «не допущено» (оцінка **Г**).

Здобувачу освіти, який допущений до складання іспиту, але не з'явився на його складання, кафедра виставляє у відомість відмітку «не з'явився» (оцінка **Гх**). Декан розглядає причину пропуску іспиту: «поважна» або «неповажна». У разі якщо неявка була «неповажною» декан виставляє відмітку «незадовільно».

Після проведення семестрового контролю для освітніх компонентів, або їх частин, що закінчуються формою контролю «іспит», відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачу освіти відповідну оцінку за таблицею 3 у індивідуальний навчальний план здобувача освіти та заповнює відомості успішності

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

3.2. Питання для іспиту:

1. Проблеми методології в соціальній роботі.
2. Процес соціальної роботи.
3. Рівні соціальної роботи.
4. Специфіка застосування методів на різних рівнях соціальної роботи. Добір адекватних ситуації методів.
5. Характеристика понять «метод», «методологія», «методика».
6. Спільне, відмінне між поняттями.
7. Класифікація методів в соціальній роботі. .
8. Характеристика методів соціальної роботи.
9. Класичні первинні методи.
10. Інноваційні методи.
11. Вторинні методи.
12. Сутність методів соціальної роботи.
13. Класифікація методів в соціальній роботі.
14. Функції методів соціальної роботи.
15. Сфери застосування економічних, правових, політичних, організаційних, ідеологічних, психологічних, педагогічних методів соціальної роботи.
16. Загальні методи соціальної роботи. Соціальна діагностика.
17. Загальні технології соціальної роботи.
18. Сутність і характеристика соціальної діагностики.
19. Визнання діагностики як соціальної практики.
20. Структура соціальної діагностики.
21. Правила постановки соціального діагнозу.
22. Принципи соціальної діагностики: конфіденційності, наукової обґрунтованості, неспричинення шкоди, ефективності, верифікації соціальної інформації, системності, клієнтоцентризму.
23. Діагностичні методи в соціальній роботі.
24. Методи проведення діагностичного дослідження
25. Методи аналізу діагностичної ситуації
26. Історико–генетичні та структурно–функціональні методи.
27. Вимоги, яким повинні відповідати методи соціальної діагностики.
28. Етапи та особливості технологій діагностики.
29. Методи проектування в соціальній роботі.
30. Соціальне проектування як конструювання соціальної дійсності.
31. Історія виникнення соціального проектування.
32. Основні принципи проектування
33. Етапи соціального проектування.
34. Стратегії проектної діяльності.

35. Основні аспекти стратегії як способу оптимізації діяльності.
36. Види проектних стратегій. Методи і методики соціального проектування
37. Сутність соціальної профілактики.
38. Рівні соціальної профілактики
39. Система методів в реалізації профілактичних заходів. Сутність соціальної адаптації, дезадаптації та переадаптації.
40. Стадії соціальної адаптації.
41. Форми адаптації особистості в соціумі.
42. Стратегії адаптації.
43. Види соціальної адаптації
44. Принципи соціальної реабілітації
45. Методи соціальної реабілітації.
46. Стихійна і організована реабілітація.
47. Сутність групової роботи.
48. Внутрішньо орієнтовані групи.
49. Методи і прийоми групової роботи. Типи груп взаємодопомоги. Умови, які забезпечують групову взаємодію.
50. Етапи консультування.
51. Вимоги до соціального працівника як консультанта.
52. Навички побудови взаємовідносин.
53. Навички планування.
54. Типи і види консультування.
55. Методи зв'язку з громадськістю в практиці соціальної роботи.

3.3.Контрольні питання:

Тема Проблеми методології соціальної роботи.

1. Проблеми методології в соціальній роботі.
2. Процес соціальної роботи.
3. Рівні соціальної роботи.
4. Специфіка застосування методів на різних рівнях соціальної роботи.
5. Добір адекватних ситуації методів.

Тема . Класифікація методів соціальної роботи.

1. Характеристика понять «метод», «методологія», «методика».
2. Спільне, відмінне між поняттями.
3. Класифікація методів в соціальній роботі.
4. Характеристика методів соціальної роботи.
5. Класичні первинні методи.
6. Інноваційні методи.
7. Вторинні методи.

Тема . Сутність методів соціальної роботи, класифікація та умови їх застосування.

1. Сутність методів соціальної роботи.
2. Класифікація методів в соціальній роботі.
3. Функції методів соціальної роботи.
4. Сфери застосування економічних, правових, політичних, організаційних, ідеологічних, психологічних, педагогічних методів соціальної роботи.

Розділ 2. Загальні методи соціальної роботи

Тема . Загальні методи соціальної роботи..

1. Загальні методи соціальної роботи.
2. Сутність і характеристика соціальної діагностики.
3. Визнання діагностики як соціальної практики.

Тема . Методи проектування в соціальній роботі.

1. Соціальне проектування як конструювання соціальної дійсності.
2. Історія виникнення соціального проектування.
3. Основні принципи проектування: наукового проектування, принцип соціальної доцільності й ціле зумовленості, принцип відповідності змін, відповідності змін, комплексності, інтегративності, співставлення різних видів моделей, принцип реалістичності й можливості для реалізації.
4. Етапи соціального проектування: формулювання проблеми, соціальне замовлення, паспортизація об'єкти, формулювання мети, визначення завдань, вибір стратегії проєктивної діяльності, складання організаційної програми, програмування, моделювання, конструктор, проєкт.
5. Стратегії проєктної діяльності.
6. Основні аспекти стратегії як способу оптимізації діяльності.
7. Види проєктних стратегій. Методи і методики соціального проектування

Тема Методи соціальної профілактики та адаптації, реабілітації та терапії.

1. Сутність соціальної профілактики.
2. Рівні соціальної профілактики: загально соціальний, спеціальний, індивідуальний.
3. Система методів в реалізації профілактичних заходів: профілактична інформаційно–консультативна бесіда; системне спостереження; профілактичні тренінги; стимулювання

розвитку нових навичок, моделей поведінки; метод завчасної нейтралізації конфліктної ситуації; метод профілактичного втручання.

4. Сутність соціальної адаптації, дезадаптації та переадаптації.
5. Стадії соціальної адаптації: початкова, стадія терпимості, пристосування, повної адаптації.
6. Форми адаптації особистості в соціумі: стихійна, стихійно–свідома, свідома.
7. Стратегії адаптації: пасивна, активна.
8. Види соціальної адаптації: управлінська, економічна, педагогічна, психологічна, професійна.
9. Технології адаптації. Основні процедури технології адаптації.
10. Технології реабілітації.
11. Принципи соціальної реабілітації:.
12. Методи соціальної реабілітації:.

Тема Методи групової роботи. Консультування та посередництво.

1. Сутність групової роботи.
2. Внутрішньо орієнтовані групи.
3. Групи соціалізації.
4. Критерії комплектування груп.
5. Фактори, що сприяють груповій роботі.
6. Фактори, що протидіють груповій роботі.
7. Організація і етапи групової роботи.
8. Стадії розвитку групи:
9. Методи і прийоми групової роботи:
10. Консультування. Посередництво. Принципи проведення консультації. Етапи консультування.
11. Вимоги до соціального працівника як консультанта.
12. Навички побудови взаємовідносин.
13. Навички дослідження і з'ясування.
14. Навички планування.
15. Типи і види консультування.

Тема Методи зв'язку з громадськістю. Соціальне передбачення. Комунікативні стратегії у соціальній роботі.

1. Методи зв'язку з громадськістю в практиці соціальної роботи.

2. Вимоги до спеціалістів з ПР. Модель Ф. Джефкінса щодо ПР–компанії як науково керованого процесу.
3. Принципи, які лежать в основ ПР: альтернативізму, громадянського консенсусу чи громадянської згоди, принцип технологічності.
4. Соціальне передбачення.

3.4.Індивідуальні завдання студентів під керівництвом викладача з ОК проводиться протягом семестру у формі: вивчення літературних джерел, рекомендованих для опанування тем і проблем та підготовки доповідей за ними. За участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат, які можуть додаватись заохочувальні бали (не більше 10). В жодному разі загальна сума балів за ПНД не може перевищувати 120 балів

Розрахунок балів:

1. Написання та захист (презентація) реферату за будь якою темою програми 2-3 бали
2. Виконання та успішний захист самостійної індивідуальної роботи, проекту ,тощо 4-6 балів
3. Участь або презентація стендового доповіді на конференції 7-8
4. Переможці (три перших призових місця) на олімпіаді або конференції 10

3.5.Правила оскарження оцінки.

Студент звертається із відповідним запитом до викладача, який переглядає наявні результати навчальної діяльності студента, що підлягають оцінюванню, при цьому за об'єктивних умов (виявлені технічні помилки) набрані бали можуть бути підвищені. У ситуації, коли студент претендує на вищий бал і вважає оцінювання результатів його навчальної діяльності необ'єктивним, на кафедрі створюється комісія, яка пропонує здобувачу у визначеній формі (усній/письмовій) продемонструвати рівень набутих знань, умінь і навичок з даної дисципліни. Бали можуть підвищитися в тому випадку, якщо студент підтверджує задекларований ним рівень знань.

4. ПОЛІТИКА ОК

Вимоги освітнього компоненту. Щоб досягти мети навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати заняття, читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Відвідування занять та поведінка. Студентам необхідно не спізнюватися і не пропускати заняття. До початку занять на базі кафедри студенти повинні пройти медогляд і мати санітарну книжку .

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Студенти з особливими освітніми потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, зв'яжіться з викладачем.

Рекомендації щодо успішного складання освітнього компоненту: активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи.

Техніка безпеки. Всі студенти повинні обов'язково пройти інструктаж з техніки безпеки, який проводиться на початку першого заняття. Інструктаж проводить викладач академічної групи або відповідальна особа, згідно з інструкцією затвердженій наказом ХНМУ із записом у відповідному журналі

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності. Списування та плагіат при підготовці студентських наукових робіт не допускаються. Використання електронних гаджетів (мобільний телефон, планшет) не допускається в ході практичних занять, лекцій та при проведенні всіх видів контролю.

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

6. Рекомендована література

Базова

1. Лукашевич М., Мигович І.І. Теорія і методи соціальної роботи: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002. – 136 с. Соціальна робота: Хрестоматія – К.: ДЦССМ, 2002. – 396 с. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І.Д. Зверева, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко та інш.; І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 256с.
2. Вступ до соціальної роботи: Навч. посібник / За ред. Т.В. Семигіної, І.І. Миговича. – К.: Академвидав, 2005. – 304с.
3. Теорія і методи соціальної роботи: Підручник / За ред. Т.В. Семигіної, І.І. Миговича. – К.: Академвидав, 2005. – 328 с.
4. Шахрай В.М. Технології соціальної роботи. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 464 с.

Допоміжна

1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: в схемах і таблицях. – К.: Логос, 2003.
2. Богданов С. Соціальний захист інвалідів. – К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002.
3. Гриненко А.М. Соціальна політика: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К: КНЕУ, 2003.
4. Діти "групи ризику": психологічні, соціальні та правові аспекти. – К.: Київська міська державна адміністрація, Служба у справах неповнолітніх, 2001.
5. З досвіду роботи Сарненської райдержадміністрації Рівненської області по реалізації державної політики стосовно сім'ї, жінок, молоді та дітей: Методичні матеріали. – К.: Держаний інститут проблем сім'ї та молоді, 2002.
6. Зайцева І.А., Кукушан В.С., Ларин Г.Г., Румега НА., Шатохіна В.І. Коррекционная педагогіка / Под ред. В.С.Кукушина. – Ростов н/Д.: Издательский центр "МарТ", 2002.
7. Запобігання і протидія насильству в сім'ї: Методичні рекомендації для соціальних працівників. – К: ДЦССМ, 2004.